

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичний
Кафедра фармакології та фармакотерапії

ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки	другий (магістерський) рівень (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	22 Охорона здоров'я (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	226 Фармація, промислова фармація (код і найменування спеціальності)
освітньої програми	Клінічна фармація (найменування освітньої програми)
спеціалізації	 (найменування освітньої програми)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Військова підготовка спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньої програми Клінічна фармація для денної форми навчання для здобувачів вищої освіти 3 курсу.

Розробники: ШТРИГОЛЬ Сергій, завідувач кафедри фармакології та фармакотерапії, д.мед.н., професор
БЄЛІК Галина, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.фарм.н., доцент
ЖАБОТИНСЬКА Наталія, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.мед.н., доцент
(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фармакології та фармакотерапії

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Сергій ШТРИГОЛЬ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні методичної профільної комісії з біомедичних дисциплін

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Надія КОНОНЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: вибіркова

Передумови вивчення освітньої компоненти: вивчення освітньої компоненти «Військова підготовка» спирається на базові знання, здобуті студентами під час вивчення таких освітніх компонент, як «Анатомія людини та основи гістології», «Нормальна фізіологія», «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою».

Предметом вивчення освітньої компоненти «Військова підготовка» є невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, в екстремальних ситуаціях; а також організація медичного забезпечення населення і військ та організація і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення та військ.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться **90** годин **3** кредити ECTS

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Військова підготовка» є навчити здобувачів вищої освіти надавати домедичну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах; а також основам організації медичного забезпечення населення і військ та порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення та військ.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Військова підготовка» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок з основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах; надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при невідкладних станах; основ організації медичного забезпечення населення і військ, організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Військова підготовка» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії

- *загальні:*

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації

- *спеціальні (фахові, предметні):*

ФК 3. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 8. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення, закладів охорони

здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впровадити в них відповідні системи звітності й обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства

Інтегративні кінцеві *програми результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності

ПРН 3. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН 15. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРН 20. Здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту. Здійснювати усі види обліку в аптечних закладах, адміністративне діловодство, процеси товарознавчого аналізу.

ПРН 22. Здійснювати управління фармацевтичними організаціями та визначати його ефективність з використанням функцій менеджменту. Приймати управлінські рішення на основі сформованих лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів щодо стратегічного планування діяльності підприємств.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен

знати:

- Знати етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.
- Знати систему лікувально-евакуаційного забезпечення.
- Знати принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців.
- Знати систему оповіщення населення в умовах надзвичайних ситуації. Знати методичні настанови щодо дій лікаря під час розгортання етапів медичної евакуації.
- Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу». Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги.
- Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органів та систем; алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.
- Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій.

вміти:

- Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах
- Вміти визначити невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.
- Вміти надавати домедичну допомогу при невідкладному стані.
- Вміти виконувати медичні маніпуляції.

володіти

- Проводити оцінку стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах.
- Вміти надавати домедичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Військова підготовка						
Змістовий модуль 1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях						
Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	6	-	-	2	-	4
Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	6	-	-	2	-	4
Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	6	-	-	2	-	4
Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	6	-	-	2	-	4
Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	8	-	-	4	-	4
Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	6	-	-	2	-	4
Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	6	-	-	2	-	4
Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	6	-	-	2	-	4
Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога <i>Контроль змістового модуля №</i>	6	-	-	2	-	4

<i>1</i>						
Разом за змістовим модулем 1	56	-	-	20	-	36
Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту та організація медичної служби Зборійних сил України						
Тема 10. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	10	-	-	2	-	8
Тема 11. Основи цивільного захисту населення		-	-		-	
Тема 12. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	10	-	-	2	-	8
Тема 13. Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів		-	-		-	
Тема 14. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів		-	-		-	
Тема 15. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ <i>Контроль змістового модуля № 2</i>	12	-	-	4	-	8
Разом за змістовим модулем 2	32	-	-	8	-	24
Семестровий залік з модуля	2	-	-	2	-	-
Усього годин	90	-	-	30	-	60

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях

Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових

умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постражданим. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.

Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

Тема 4. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях. Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.

Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 7. Домедична допомога при дії засобів масового ураження. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та небойових умовах.

Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат в бойових та небойових умовах. Організація та проведення переміщення пораненого. Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення

медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів). Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу СABCDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.

Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Контроль змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту та організація медичної служби Зборійних сил України

Тема 10. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу». Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (*ДСНС України*). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

Тема 11. Основи цивільного захисту населення. Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними. Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.

Тема 12. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги. Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

Тема 13. Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів.

Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій. Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення. Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.

Тема 14. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Тема 15. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ. Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

Контроль змістового модуля № 2.

Семестровий контроль модуля 1.

6. Теми лекцій

(непередбачено робочим навчальним планом)

7. Теми семінарських занять

(непередбачено робочим навчальним планом)

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
1	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	2
2	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	2
3	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	2
4	Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	2
5	Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
6	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	2

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
7	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	2
8	Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	2
9	Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога <i>Контроль змістового модуля № 1</i>	2
10	Тема 10. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	2
11	Тема 11. Основи цивільного захисту населення	
12	Тема 12. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	2
13	Тема 13. Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів	
14	Тема 14. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	4
15	Тема 15. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ <i>Контроль змістового модуля № 2</i>	
16	Семестровий залік з модуля	2
Усього годин		30

9. Теми лабораторних занять
(непередбачено робочим навчальним планом)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
1	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4
2	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	4
3	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	4
4	Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4
5	Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	4
6	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4
7	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	4
8	Тема 8. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого	4
9	Тема 9. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога <i>Контроль змістового модуля № 1</i>	4

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
10	Тема 10. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	8
11	Тема 11. Основи цивільного захисту населення	
12	Тема 12. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	8
	Тема 13. Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів	
	Тема 14. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	8
13	Тема 15. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ <i>Контроль змістового модуля № 2</i>	
Усього годин		60

Завдання для самостійної роботи

1. Огляд постраждалого за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.
 2. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
 3. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти.
 4. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
 5. Особливості накладення пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.
 6. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
 7. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога.
 8. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.
 9. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСДЕ.
 10. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення.
 11. Правила запиту на евакуацію.
 12. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуаційні транспортні засоби.
 13. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.
 14. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними.
 15. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги.
 16. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів.
 17. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.
- Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється під час практичних занять у вигляді тестових завдань.

11.Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль включає перевірку теоретичних знань, виконання ситуаційних завдань та тести успішності навчання.

Модуль 1			
№ Практичного заняття	Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1			
Практичне заняття № 1-5	відмінно	8-9	Тести – 7 балів Інші види робіт – 2 бали (усне опитування, вирішення ситуаційних задач)
	добре/дуже добре	7,5-6,5	
	задовільно	6-5,5	
	незадовільно	0-5,0	
Контроль ЗМ* 1		8,5-15	Теоретичне питання – 2 бали Тести – 8 балів Ситуаційна задача – 5 бали
Всього за ЗМ 1		36-60	Поточні бали за ПЗ*+ контроль ЗМ 1
Змістовий модуль 2			
Практичне заняття № 6-7	відмінно	13,5-15	Тести – 13 балів Інші види робіт – 2 бали (усне опитування)
	добре/дуже добре	13-11	
	задовільно	10,5-9	
	незадовільно	0-8,5	
Контроль ЗМ 2		6-10	Теоретичне питання – 1 бал Тести – 6 балів Ситуаційні задачі – 3 бали
Всього за ЗМ 2		24-40	Поточні бали за ПЗ+ контроль ЗМ 2
Всього за Модуль 1		60-100	Бали за ЗМ 1+ЗМ 2

* ЗМ – змістовий модуль

Модуль 1 (4,6з; 4,6з мед)			
№ Практичного заняття	Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Практичне заняття 1 (Теми 1-9)	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Інші види робіт - 10 балів (ситуаційні завдання; усне опитування)
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Контроль ЗМ 1	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Ситуаційні завдання 1- 5 балів Ситуаційні завдання 2- 5 балів
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Всього за ЗМ 1		36-60	Поточні бали + контроль ЗМ 1

Практичне заняття 2 (Теми 10-15)	відмінно	9-10	Тести – 6 балів Інші види робіт - 4 бали (ситуаційні завдання; усне опитування)
	добре/дуже добре	7,5-8,8	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 2	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Ситуаційні завдання 1- 5 балів Ситуаційні завдання 2- 5 балів
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Всього за ЗМ 2		24-40	Поточні бали + контроль ЗМ 2
Всього за Модуль 1		60-100	Поточні бали + контроль ЗМ 1+контроль ЗМ 2

ОЦІНКА ЗА МОДУЛЬ

Рейтинг з дисципліни	Відсоток успішності	Рівень шкали ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	90-100%	A	Відмінно	Зараховано
82-89	82-89%	B	Добре	
74-81	74-81%	C		
64-73	64-73%	D	Задовільно	
60-63	60-63%	E		
35-59	35-59%	FX	Незадовільно	Незараховано
1-34	0-34%	F		

Оцінка «відмінно» за практичне заняття виставляється при умові свідомого, правильного і повного засвоєння матеріалу. Відповіді на теоретичні питання впевнені, аргументовані та логічні. Здобувач вищої освіти самостійно здатний застосувати знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь на всі тести успішності навчання.

Оцінка «добре» виставляється за свідому і повну відповідь на теоретичні питання, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє. Відповідь достатньо обґрунтована, незначне порушення послідовності. Здобувач вищої освіти самостійно, але з певною допомогою викладача здатний застосувати свої знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь не менш ніж на 75 % тестів успішності навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється за свідому, з незначними помилками відповідь на питання, які здобувач вищої освіти виправляє за допомогою викладача. Мають місце деякі порушення логічності і послідовності. Здобувач вищої освіти здатний самостійно застосувати знання і виконувати ситуаційні завдання за вказівками викладача та надав правильну відповідь не менш ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Оцінка «незадовільно» виставляється за відповідь з великими помилками і прогалинами, де мають місце лише фрагменти знань. Відсутність самостійності у використанні набутих знань і виконанні ситуаційних завдань та якщо надано правильну відповідь менше ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Після вивчення освітньої компоненти «Військова підготовка» здобувачі вищої освіти повинні *знати*: законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу»; невідкладні стани людини та принципи надання екстреної медичної допомоги; алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах та алгоритми виконання медичних маніпуляцій; основні принципи медичного забезпечення населення і військ; класифікацію санітарних втрат військ; організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ; *вміти*: визначити невідкладні

стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані та виконувати медичні маніпуляції; *володіти*: навичками оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах та надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

12.Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль здійснюється на підставі тестового контролю, усного опитування, виконання ситуаційних завдань за кожною темою та контролів змістових модулів з освітньої компоненти, до складу яких входять тестові та ситуаційні завдання за всіма темами змістового модуля. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку.

13.Методичне забезпечення

1. Навчальна програма освітньої компоненти;
2. Робоча навчальна програма дисципліни;
3. Календарно-тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Конспект та мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
5. Перелік теоретичних питань і завдань для поточного та підсумкового модульного контролю;
6. Методичні вказівки з дисципліни для викладача;
7. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів;
8. Методичні рекомендації до аудиторної та позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
9. Методичні рекомендації з підготовки до підсумкового модульного контролю з дисципліни;
10. Збірник тестових завдань до практичних занять;
11. Перелік практичних навичок;
12. Навчальне обладнання та технічні засоби навчання (фантоми-муляжі, наочні матеріали, вироби медичного призначення);
13. Відеофільми, що рекомендовані МОЗ України.

14.Рекомендована література

Основна

1. Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини [Текст] : стандарт підготов. І-СТ-3, [затв. наказом Центру операт. стандартів і методики підготов. ЗС України від 26.02.2015 № 17] / МО України, 2015. - 148 с.
2. Військово-медична підготовка [Текст] : підруч. для мед. (фармац.) ВНЗ України I-IV рівнів акредитації / М. І. Бадюк [та ін.] ; за ред. М. І. Бадюка, 2015. - 482 с. (Введено оглавление).
3. Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї) [Текст] : стандарт підготов., [затв. наказом дир. Військ.-мед. департаменту МО України від 31.08.2015 р. № 64] / МО України, 2015. - 416 с

Допоміжна

1. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
2. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2016 – 400 с.
3. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.
4. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
5. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.
6. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.

7. Перша долікарська допомога / Андриющенко В.П., Кушта Ю.Ф., Андриющенко Д.В. – Львів, Львівський національний медичний університет, - 2011. – 351 с.
8. Перша долікарська допомога : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / І.В. Кіреєв, О.О. Рябова, Н.В. Жаботинська та ін. ; за ред. І.В. Кіреєва. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. — 208 с.

1. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>
2. НФаУ. Дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Національний Фармацевтичний Університет. – Режим доступу : <http://pharmel.kharkiv.edu/>
3. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії <https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/>
4. Бібліотека НФаУ: <https://lib.nuph.edu.ua/>